

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 9 2 5 3 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Esej

Sreda, 28. avgust 2019 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esejem prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

M 1 9 2 5 3 1 1 2 0 3

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem, pri čemer se od zdravorazumskega premisleka poskusite dvigniti do filozofskega mišljenja, ki premisli tudi **izhodišča posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Zavest oziroma duša je posledica kemijskih in fizikalnih dogodkov/procesov, in ko telo umre, izgine tudi zavest.
2. Razpravljajte o trditvi: Če bi bili nesmrtni, bi bilo naše življenje nesmiselno, saj mu šele smrt podeljuje smisel.
3. Razpravljajte o trditvi: Nekateri so prepričani, da nam vlada usoda. V bistvu imajo prav, če bi namreč poznali vse zakonitosti v vesolju, bi nam postalo jasno, da se o ničemer ne odločamo svobodno.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: Znanje ne raste z nedvoumnim sklepanjem na podlagi izkustva, temveč s serijo ugibanj in ovržb, s postavljanjem in zavračanjem hipotez.
5. Razpravljajte o trditvi: Zunanjega sveta ne moremo spoznati, o njem lahko samo ugibamo.
6. Razpravljajte o trditvi: Resnica ni prav nič odvisna od števila ljudi, ki so o njej prepričani.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Še preden storimo neko dejanje, lahko z gotovostjo izračunamo njegovo vrednost in to, ali ga je dobro storiti.
8. Razpravljajte o trditvi: »Si fueris Romae, Romano vivito more.« (Ko si v Rimu, deluj po rimskih navadah.) Morala ni ena sama.
9. Razpravljajte o trditvi: Dobro življenje je hkrati moralno življenje.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Tehtno politično odločanje zahteva obilico strokovnega znanja, tega pa večina volivcev ne premore, zato je demokracija slaba politična ureditev.
11. Razpravljajte o trditvi: Absolutna monarhija, ki jo imajo nekateri za edino primerno vladavino, krši načela družbene pogodbe.
12. Razpravljajte o trditvi: Čeprav se zdi, da kazen zločincu predvsem nekaj odvzame, ga prav ta ukrep obravnava kot svobodno osebo s človekovimi pravicami.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Moder človek k Bogu zgolj moli, kajti zaveda se, da o njem ni mogoče razumno govoriti. Torej nista mogoči ne filozofija ne teologija kot govorici o Bogu.
14. Razpravljajte o trditvi: Sveto predpostavlja religijo in ni njen izvor.
15. Razpravljajte o trditvi: Če Bog ne more povzročiti zla, potem ni vsemogočen.

M 1 9 2 5 3 1 1 2 1 1

Prazna stran

Prazna stran